Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Voortgang pledges Alles is gezondheid…

RIVM, november 2015

Het Nationaal Programma Preventie 'Alles is gezondheid…' loopt van 2014 tot en met 2016 en brengt preventie-activiteiten uit verschillende domeinen bijeen: gezondheidsbevordering in de wijk, op het werk en op school, preventie in de zorg, en gezondheidsbescherming. 'Alles is gezondheid…' wil een beweging tot stand brengen richting een vitalere en gezondere bevolking. Het programma komt tot stand in samenwerking met maatschappelijke partijen, die partner kunnen worden door een pledge te ondertekenen. In een pledge beloven partijen zich in te zetten voor de doelen van het programma en worden activiteiten beschreven die partijen in dit kader gaan uitvoeren.

Monitoring

Het ministerie van VWS heeft ZonMw verzocht om vanuit het vijfde preventieprogramma het Nationaal Programma Preventie 'Alles is gezondheid…' te monitoren en evalueren. In dit kader heeft ZonMw het RIVM gevraagd om de voortgang en output van het programma te monitoren. Er is een set van 25 indicatoren ontwikkeld, die weergegeven worden op www.allesisgezondheid.nl/monitoring. Daarnaast is in het najaar van 2014 en van 2015 de voortgang van de pledges gemonitord door middel van een vragenlijst die aan de pledgehouders is gestuurd. Hieronder volgt een samenvatting van de antwoorden op de vragen die najaar 2015 aan 224 pledgehouders gesteld zijn via een digitale vragenlijst. De lijst bevatte vragen over voortgang van de pledge en over bereik, samenwerking, positieve en/of negatieve ervaringen en eventuele vervolgactiviteiten. De respons op de vragenlijst was hoog. De vragenlijst werd ingevuld voor 176 van de 224 pledges (79%).

Voortgang

Het merendeel (73%) van de pledgehouders geeft aan dat de uitvoering van hun pledge op schema ligt en dat de voortgang volgens verwachting is. Echter, bij één op de zes pledges loopt de uitvoering achter op schema. In een aantal gevallen gaat het om een deelactiviteit die nog niet gestart is of vertraagd is, overige activiteiten lopen dan wel op schema. De genoemde oorzaken voor de vertraging zijn divers. Zo geeft een aantal pledgehouders aan de financiering niet rond te krijgen. Andere genoemde redenen zijn het niet kunnen bereiken van de juiste doelgroep, tijdgebrek of andere zaken die prioriteit hebben. Bij tien procent van de pledges zijn alle activiteiten en acties inmiddels afgerond.

Bereik
Ongeveer de helft van de pledgehouders schat dat met de activiteiten in het kader van hun pledge maximaal 1000 mensen bereikt worden. Ruim een kwart schat het bereik hoger in, in de range van 1000 tot 10.000 mensen. Bij een kleine twintig procent van de pledges ligt het geschatte bereik boven de 10.000 mensen. Hiervan heeft 8% zelfs een bereik van meer dan 100.000 mensen. De pledges met de hoogste bereikcijfers zijn veelal van landelijk opererende organisaties en/of hebben websites met hoge bezoekersaantallen.

Monitoring
Voor monitoring en evaluatie van de voortgang in de pledges is veel aandacht. De meerderheid (65%) van de pledgehouders geeft aan -naast het invullen van de digitale vragenlijst- nog aan andere vormen van monitoring of evaluatie van pledgeactiviteiten te doen. Zeventig procent hiervan doet dit zelf. De overige 30% doet dit (deels) in samenwerking met een externe partij.

Samenwerking
De samenwerking met andere partners binnen 'Alles is gezondheid…' lijkt goed van de grond te komen. Bij 70% van de pledges wordt samengewerkt met andere partners van 'Alles is gezondheid…'. Het meest wordt samengewerkt met partners uit het domein zorg en het minst met partners uit het domein gezondheidsbescherming. Bij een kwart van de pledges zijn nieuwe samenwerkingen tot stand gekomen (zowel binnen als buiten het eigen domein). Bijna 40% geeft daarnaast aan nieuwe samenwerkingen op het gebied van gezondheid en preventie te verkennen.

Ervaringen
Pledgehouders noemen meer positieve dan negatieve ervaringen met betrekking tot de uitvoering van de pledge. Meer dan de helft noemt één of meer positieve ervaringen; 20% noemt één of meer negatieve ervaringen. Als positieve ervaringen worden ondermeer genoemd: de stimulans die uitgaat van 'Alles is gezondheid…' en van de pledge, het enthousiasme en de motivatie bij de partners, het kunnen agenderen van het onderwerp preventie en gezondheid, het kunnen versterken van draagvlak, en de creatieve impuls die uitgaat van samenwerking met nieuwe partners. Als negatieve ervaringen worden ondermeer genoemd: 'Alles is gezondheid…' is te weinig vernieuwend, pledges zijn niet stimulerend genoeg en te vrijblijvend, de vraag of er werkelijk gezondheidswinst wordt geboekt, het ontbreken van (structurele) financiële middelen, samenwerking die onvoldoende van de grond komt en de ervaring dat preventie nog te weinig prioriteit krijgt.

Vervolgactiviteiten
Ruim 40% van de pledgehouders geeft aan plannen te hebben om nieuwe pledges of activiteiten te ontwikkelen of uit te gaan voeren. Van de overige pledgehouders geeft een aantal aan nog druk te zijn met de huidige pledge en deze eerst zo goed mogelijk te willen afronden.

Conclusie
De antwoorden op de online vragenlijst die de pledgehouders najaar 2015 hebben ingevuld, laten een positief beeld zien van de voortgang van de pledges. Het merendeel geeft aan op koers te liggen met de uitvoering van de activiteiten in hun pledge. Veel pledges kennen naar eigen zeggen een hoog bereik. Ook ontstaan nieuwe samenwerkingen, binnen en buiten het eigen domein. Positief zijn het enthousiasme en de motivatie die zijn ontstaan door deelname aan 'Alles is gezondheid…'. Kritiekpunten zijn ondermeer het gebrek aan financiële middelen en de vrijblijvendheid van de pledges. Twee op de vijf pledgehouders hebben plannen voor nieuwe activiteiten in het kader van 'Alles is gezondheid…'.

Kanttekening
Deze voortgangsnotitie geeft een indicatief beeld van de voortgang van de pledges van 'Alles is gezondheid…', op basis van een subjectieve interpretatie van de pledgehouders zelf. Er is geen objectieve meting van de voortgang uitgevoerd. Ook is hier geen analyse van de inhoud van de pledges gemaakt. Het is bovendien van belang te realiseren dat de voortgangsuitvraag niets over de outcome van het programma zegt en in hoeverre deze pledges al dan niet bijdragen aan het behalen van de programmadoelen. Uitspraken over het behalen van de gezondheidsdoelstellingen van 'Alles is Gezondheid…' kunnen pas gedaan worden na effectonderzoek.

Deze publicatie is een uitgave van:
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

008632

De zorg voor morgen begint vandaag